

Endotermický děj – rozpouštění jedlé sody ve vodě

Pomůcky

Bezdrátový teploměr Vernier GDX-TMP, jedlá soda (hydrogenuhličitan sodný), sklenice nebo kádinka, čajová lžička.

Teorie

Z hlediska tepelné bilance můžeme chemické a fyzikální děje dělit na exotermické, při kterých se vyvíjí teplo (dochází k ohřívání), a endotermické, které teplo naopak odebírají z okolí (dochází k ochlazení). Příkladem endotermického děje je rozpouštění jedlé sody (hydrogenuhličitanu sodného) ve vodě.

Příprava měření

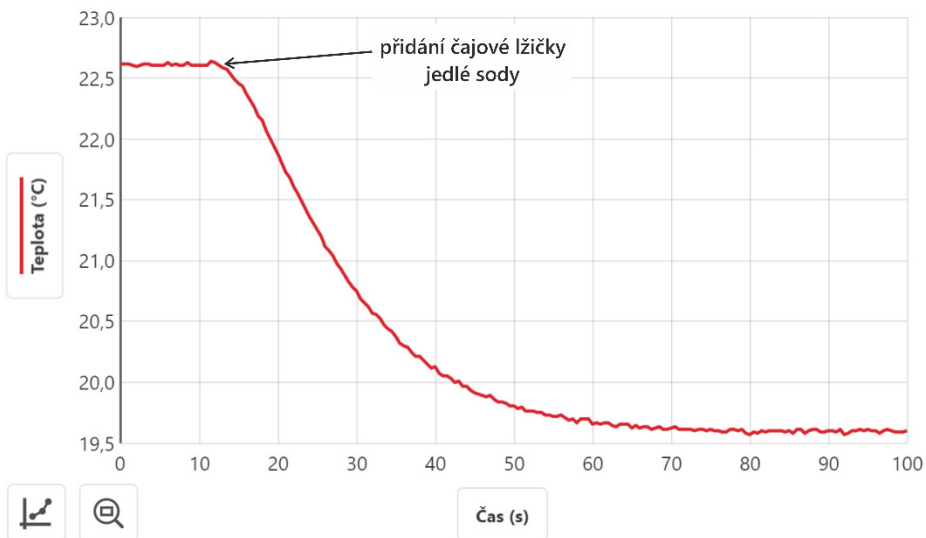
1. Sklenici naplňte do výšky 2 až 3 cm vodou o pokojové teplotě.
2. Spustíte aplikaci Graphical Analysis a připojíte čidlo ([návod](#)).
3. Klikněte na pole *Režim*, *Frekvence* v levém dolním rohu (obrázek níže), nastavte dobu měření na 100 sekund a potvrďte tlačítkem *Hotovo*.

Provedení experimentu

1. Ponořte teplotní čidlo do nádoby s vodou a počkejte, až se teplota ustálí, tedy až se okamžitá teplota zobrazovaná v pravém dolním rohu aplikace přestane výrazně měnit. Poté tlačítkem **ZAHÁJIT MĚŘENÍ** spustíte záznam dat.
2. Po deseti sekundách do vody přisypte jednu čajovou lžičku jedlé sody.
3. Za stálého míchání vyčkejte, až se měření ukončí.

Ukázka naměřených dat

Závěr

Je patrné, že rozpouštění jedlé sody ve vodě je endotermickým dějem – roztok během měření snížil svoji teplotu přibližně o 3 °C.

Poznámky

- Použité čidlo měří teplotu pouze ve své špičce, proto stačí malé množství vody, aby byla citlivá část čidla ponořená.
- Jedlá soda je látkou běžně používanou v kuchyni, snadno ji koupíte například v obchodě s potravinami.
- Zkuste rozpouštět i jiné látky, například sůl, kyselinu citronovou apod.